

VIENOTAIS JURISTA EKSĀMENS, PAR UN PRET

Unified Lawyers Examination, For and Against

Artūrs Gaveika

Rezekne Academy of Technologies, Latvia

Abstract. Ministry of Justice of the Republic of Latvia believes that in Latvia is relatively low quality of legal education. As the most appropriate way for solving this problem is considered state unified lawyer qualification exam, which would promote legal education quality growth. The quality of legal education in Latvia is increasingly becoming the subject of public discussion. In 2016 took place the final Ministry of Justice working group meeting on implementation of the state lawyer's professional qualification examination. The article devoted to challenges and perspectives of unified lawyer qualification examination implementation.

Keywords: lawyer, exam, professional standard, education.

Ievads

Introduction

Temata aktualitāti apliecina tas, ka diskusija par vienoto jurista kvalifikācijas eksāmenu ilgst jau vairākus gadus. Tieslietu ministrijā secināts, ka Latvijā ir samērā zema juridiskās izglītības kvalitāte (Tieslietu ministrija, 2015). To uzlabot plāno, ieviešot vienotu eksāmenu visiem tiesību zinātņu maģistra studiju programmu absolventiem vai arī visiem, kuri ieguvuši jurista kvalifikāciju un vēlas strādāt valsts sektorā. Bijusī Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētāja Ilma Čepāne rosināja arī Saeimā lemt par juristu izglītības kvalitāti un iestājās par eksāmenu. Viņa vairākkārt ir pārliecinājusies, ka jurista izglītības kvalitāte Latvijā nav viendabīga un bieži vien pārāk zema. Tieslietu ministrijas izveidotā darba grupā, kurā piedalījās Augstākās izglītības padomes, Rīgas Juridiskās augstskolas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Latvijas Studentu apvienības (LSA) un Tieslietu ministrijas pārstāvji 2016. gada 30. jūnijā veica pēdējos papildinājumus un precizējumus Ministru kabineta noteikumu projektā “Valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena norises kārtība” un likumprojektā “Grozījumi Augstskolu likumā” (Čepāne, 2016). Pētījuma mērķis ir izpētīt jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena ieviešanas argumentācijas pamatotību un lietderīgumu. Pētījumā izmantota: juridiskās analīzes metode, izpētot normatīvo aktu prasības temata kontekstā un analizējot jurista profesijas

standarta kvalitāti un atbilstību sabiedrības vajadzībām un ietekmi uz studiju programmu kvalitāti augstskolās. Salīdzinošā metode pielietota salīdzinot ekspertu – augstskolu tiesību zinātnes studiju programmu Latvijas vadošo docētāju, Tieslietu ministrijas un studentu viedokļus.

Ekspertu viedokļi par jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmenu *Expert opinions about the lawyer professional qualification examination*

Ideja par vienoto jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmenu iespējams ir atbalstāma, vēl jo vairāk to atbalsta Latvijas studentu apvienība (Dimants, 2016, 6-7).

2012. gada 7. jūnijā žurnāls „Jurista Vārds” sadarbībā ar Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti rīkoja diskusiju „Vienots valsts juridiskais eksāmens Latvijā: iespēja vai nepieciešamība”. Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes 5. Starptautiskās zinātniskās konferences „Juridiskā izglītība un kultūra: pagātnes mācības un nākotnes izaicinājumi” ietvaros 2014. gada 11. novembrī atsevišķa sekcija tika veltīta juridiskās izglītības problēmjaudājumu analīzei. Arī Latvijas Republikas Saeimas Juridiskās komisijas Tiesu politikas apakškomisijas darba kārtībā vairākkārt ir iekļauts un vērtēts jautājums par iespējamiem risinājumiem juridiskās izglītības kvalitātes uzlabošanai (piemēram, 2013. gada 5. novembra, 2015. gada 3. marta sēde) (Tieslietu ministrija, 2015).

Iepazīstoties ar profesionāļu un ekspertu viedokļiem, kas publicēti žurnālā Jurista vārds, jāsecina, ka jau pats raksta virsraksts „Augstskolas ir gatavas idejai, bet ne nepārdomātiem eksperimentiem” liecina par to, ka joprojām nav pārliecības par šāda eksāmena nepieciešamību un tā saturu (Jurista vārds, 2015, 17-24). Profesionāļu un ekspertu viedokļi šajā rakstā dalās un nav vienprātīgi, un tie arī nevar būt vienprātīgi, jo:

- jurista izglītības it kā zemā kvalitāte Latvijā nav argumentēti un pārliecinoši pierādīta ar zinātniskiem pētījumiem un ticamiem dokumentiem. Pilnībā jāpiekrīt profesora Dr. iur. A. Vilka viedoklim, ka Konceptuālā ziņojuma projektā par valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanu spriedums par jurista izglītības salīdzinoši zemo kvalitāti faktiski ne ar ko nav pamatots (Jurista vārds, 2015, 17-24).

- savukārt LU pārstāves asoc. prof. Dr. iur. A. Rodiņas nešaubīgs viedoklis par vienota jurista eksāmena nepieciešamību tiek bāzēts, pirmkārt, uz Ziņojumu, cik var saprast uz Konceptuālā ziņojuma projektu par valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanu, kas savukārt nav balstīts uz pārliecinošiem argumentiem un, otrkārt, – uz Vācijas kolēģu it kā ilgstošo viedokli par augstākās juridiskās izglītības problēmām Latvijā, kas arī nav ne ar ko dokumentāli pamatots. Ja Vācijas kolēģi bija norādījuši uz trūkumiem LU juridiskās izglītības programmās, tad arī LU pienākumos un kompetencē ir šīs problēmas risināt

(Jurista vārds, 2015, 17-24). Ja Vācijas kolēģi, akreditējot LU programmas, bija kritizējuši citas Latvijas augstskolas, tad viņu rīcība bija netaktiska un neprofesionāla, diez vai bija attiecīgi argumentēta. Savukārt darba devēju – valsts un pašvaldību iestāžu, komersantu atsauksmes, piemēram, par Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijas tiesību zinātnes programmas absolventu profesionalitāti praksē ir visnotaļ pozitīvas (Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, 2017).

- arī pats Konceptuālā ziņojuma projekts par valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanu arī diemžēl ir tikai projekts un nevar būt saistošs. Jebkurai koncepcijai ir jāgūst teorētiku un praktiķu piekrišana caur viņu dalību attiecīgas koncepcijas izstrādē un apstiprināšanu no valsts puses, kas šajā gadījumā varētu būt Tieslietu ministrija.

Argumenti jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena nepieciešamībai un profesijas standarta prasības

Arguments for lawyer professional qualification examination is need and professional standard requirements

Vietā ir uzdot jautājumu, vai šāda veida vienotajam eksāmenam nebūtu jābūt katrā svarīgā nozarē, piemēram, būvniecībā, medicīnā, valsts drošībā utt.? Kāpēc tikai jurista kvalifikācijai ir svarīgākā nozīme, nekā, piemēram, būvnieka – projektētāja kvalifikācijai, ievērojot Maxima traģēdijas sūro mācību, jo, kā atzīst eksperti, par katastrofas iemeslu bija projektētāju rupja kļūda aprēķinos (Milovs, 2016).

Pašreizējā situācijā rīcība, kad sākumā tiek ieviests vienotais jurista eksāmens, lai pēc tam paskatītos praksē, būs vai nebūs problēmas jurista izglītības kvalitātē, ir pilnīgi neloģiska rīcība un apšaubāms eksperiments, jo šāda eksāmena ieviešana prasa ievērojamus finanšu līdzekļus 101 294 euro (Tieslietu ministrija, 2015) un rūpīgu iepriekšēju sagatavošanu. Šajā gadījumā ir jāuzstāda vairāki jautājumi:

- vai vispār jebkad un cik lielā apjomā, un kādā periodā Latvijas juridiskās izglītības problēmas praksē bija detalizēti un dziļi izpētītas un pamatoti sistematizētas? Ņemot vērā to, ka juridiskā izglītība ir nepieciešama ļoti daudzās jomās un profesijās, bez dziļiem un vispusīgiem pētījumiem nav iespējams noteikt konkrētas un skaidras prasības jurista profesijām.

- vai pašreiz spēkā esošie jurista, juriskonsulta un jurista palīga profesijas standarti bija izstrādāti pamatojoties uz objektīviem zinātniskiem pētījumiem, ja tādi vispār ir bijuši? Vai minētie profesijas standarti ir pietiekoši kvalitatīvi un atbilstoši valsts un sabiedrības vajadzībām?

Pat virspusēja analīze liecina par šo profesijas standartu zemo kvalitāti un formālismu to izstrādē. Daudzi punkti ir ļoti vispārīgi un līdz ar to dažādi

interpretējami un tas negatīvi ietekmē tiesību zinātnes studiju programmu izstrādi jebkurā augstskolā, piemēram, Jurista profesijas standartā noteikts:

- „8. Spēja veikt pētījumus ar zinātnisku vērtību jurisprudencē”. Vai ir tāda praktiska nepieciešamība situācijā, kad jāapgūst citas svarīgākas liela apjoma zināšanas un prasmes, lai iegūtu izglītību - zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu (Izglītības likums, 1998). Paredzēts, ka eksāmenā būs ietvertas piecas tiesību pamatnozares saskaņā ar jurista profesijas standartu, kā to interpretē Tieslietu ministrija: Krimināltiesības un kriminālprocesa tiesības; Civiltiesības, civilprocesa tiesības un komercietības; Konstitucionālās tiesības, administratīvās tiesības un administratīvā procesa tiesības; Starptautiskās un Eiropas Savienības tiesības; Tiesību teorija, tiesību filozofija un Latvijas tiesību vēsture (Osis, 2016). Katra no šīm nozarēm ietver ļoti apjomīgu tematiku un jautājumu skaitu. Tā, piemēram, starptautiskās tiesības tiek iedalītas starptautiskajās publiskajās tiesībās un starptautiskajās privātajās tiesībās, kur katra no tām satur vēl visai apjomīgas apakšnozares. Tāpēc ir būtiski noteikt pēc iespējas konkrētu jurista kvalifikācijai nepieciešamo jautājumu kopumu. Turklāt paredzamā eksāmena ietvarā netiek minēts cits liela apjoma zināšanu kopums, kas paredzēts profesijas standartā – vides tiesības, nodokļu tiesības, baznīcas tiesības un daudzas citas zinātņu nozares (Ministru kabineta 2010. gada 18. maija noteikumi Nr. 461).

- „9. Spēja sazināties valsts valodā un divās svešvalodās.” Šāda redakcija faktiski ir identiska arī juriskonsulta un jurista palīga profesijas standartā, taču nav norādīts kādā līmenī jāparvalda valsts valoda (Valsts valodas likums, 2000) un svešvalodas, kaut gan ar normatīvo regulējumu ir paredzēti vairāki līmeņi. Frāze “Spēja sazināties valsts valodā” ir interpretējama kā minimālās prasības valsts valodas zināšanām, kas atbilst A 1 līmenim (Ministru kabineta 2009. gada 7. jūlija noteikumi Nr. 733). Patiesībā Ministru Kabineta noteikumi juristam, juriskonsultam un jurista palīgam nosaka augstāko latviešu valodas zināšanu līmeni C 2.

- “22. Pārvaldīt divas svešvalodas saziņas līmenī, no kurām viena ir Eiropas Savienības dalībvalsts valsts valoda.” Plašāk izmantojamā ir angļu valoda, taču Apvienotā Karaliste izstāsies no ES.

- “1.1. datorzinības” – nav teikts, kādā līmenī datorzinības jāapgūst. Ja ir domātas datorzinības pamatlīmenī, tad tās apgūst vidusskolā.

- “2.7. fizisko personu datu aizsardzības tiesības;”. Vai tad juridisko personu datu aizsardzība nav nepieciešama?

Juriskonsulta profesijas standartā:

- punkti “3.7. komercietības;” un “3.9. komercietības;” ir identiski un tas spilgti liecina par profesijas standartu izstrādes paviršību!

- “1.3. zinātniskā darba izstrādāšanas pamati;” juriskonsulta un jurista palīga profesijas standartos vairs netiek pieprasīti, kaut gan tie augstākajā izglītībā

ir jāapgūst pirmām kārtām, jo tas nepieciešams pētniecisko darbu izstrādē sākot ar pirmo kursu (Ministru kabineta 2010. gada 18. maija noteikumi Nr. 461).

Pat virspusēji pārskatot profesijas standarta prasības, ir saskatāma acīmredzama nepieciešamība pēc rūpīgas minēto profesijas standartu revidēšanas.

Jāizvērtē, vai tika izmantotas pārējās augstākās izglītības normatīvā regulējuma pilnveidošanas iespējas, lai tomēr sekmētu izglītības kvalitāti. Tā piemēram Ministru Kabineta Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu (Ministru kabineta 26.08.2014. noteikumi Nr. 512) nepieprasa valsts pārbaudījumā jebkādu eksāmenu kārtošānu un augstskolām pastāv izvēles brīvība. Pašsaprotams, ka eksāmena iekļaušana valsts pārbaudījumā sekmētu izglītības kvalitāti, taču pastāvošās konkurences apstākļos augstskolas, lai piesaistītu studentus, izvēlēšies studentiem izdevīgākus un vieglākus nosacījumus.

Ministru Kabineta noteikumu Valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena norises kārtība projektā ir virkne normu, kurām nevar piekrist un ir normas, kuras nav skaidri formulētas vai loģiski pamatotas:

- nav saprotams pēc kādiem kritērijiem un kādas saistības ar augstskolu skaitu, kuras īsteno juridisko izglītību, ir iekļauts formulējums “5. Tieslietu ministrs reizi gadā apstiprina komisiju 45 locekļu sastāvā. 6. Komisija sastāv no 15 apakškomisijām šādās tiesību nozarēs”. Katrai augstskolai pašai ir jānodrošina komisija, kas aptver visas piecas nozares – ja augstskola to nespēj nodrošināt, tad var pieaicināt attiecīgas kvalifikācijas komisijas locekļus no citām augstskolām;

- nav skaidra kāda procentuāla pārstāvība paredzama no juridisko nozari pārstāvošajām profesionālajām organizācijām – arī šiem pārstāvjiem ir jābūt ar doktora grādu jurisprudencē;

- Teorētiskās daļas, kas ietvers kopā 15 jautājumus, kārtošāna piecās stundās bez pārtraukuma ir pilnīgi nepieņemami no cilvēka fizisko spēku un fizioloģisko vajadzību viedokļa. Pārbaudījums katrā no tiesību nozarēm ar 3 jautājumiem pats par sevi ir atsevišķs eksāmens, kas prasa no studenta pamatīgu stresu un spēku mobilizāciju. Pārbaudījumam katrā no tiesību nozarēm jānotiek atsevišķās dienās, paredzot starp tām vairāku dienu pārtraukumu. Jebkurš eksāmens ir studiju procesa būtiska sastāvdaļa, kas sekmē studentu zināšanu līmeni, tāpēc eksāmena norisei nedrīkst būt sasteigta un jānodrošina studentam izmantot iespēju sagatavoties katram nākošajam eksāmena etapam.

- “32. Kvalifikācijas eksāmena praktiskās daļas uzdevumus (kāzus) katrā šo noteikumu 20. punktā minētajā tiesību nozarē kārtos divas stundas” – tas nozīmē vienā dienā 10 stundas!!! Arī praktiskā daļa ir vai nu jāsamazina vai jāsadala vairākās dienās, pretējā gadījumā jāreķinās, ka no studentiem noteikti būs pretenzijas un sūdzības, rezultātu vērtējumu apstrīdēšana.

Pašreiz pastāvošā profesijas standartu hierarhija, paredzot jurista, juriskonsulta un jurista palīga standartus ir pamatā atbalstāma, jo šāda hierarhija

nodrošina studentiem, pirmkārt izvēli līdz kādām kvalifikācijas līmenim iegūt izglītību, bet otrkārt tiek nodrošināta iespēja pakāpeniskai un secīgai profesionālai izaugsmei, izglītību mijot ar praksi darba vietās. Šādā hierarhijā saglabājas arī specializācijas iespējas, piemēram, civiltiesību juriskonsults, kā to piedāvā prof. Dr.iur. J. Načisčionis (Jurista vārds, 2015; 21).

Autors atbalsta profesora Dr.iur. A. Vilka viedokli par tiesību zinātnes studiju programmu specializāciju un šīs specializācijas iekļaušanu vienotajā jurista eksāmenā: Rīgas Stradiņa universitāte varētu specializēties medicīnas tiesībās, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija – būvniecības tiesībās, fiskālo, muitas un robežu drošības tiesībās, Daugavpils Universitāte – policijas tiesībās utml. Šādu specializāciju, augstskolām savstarpēji vienojoties arī vajadzētu paredzēt topošajā koncepcijā, ņemot vērā reģionālās un citas vajadzības, augstskolu īpatnības un iespējas. Savukārt Latvijas Universitāte varētu turpināt jurista pamatzglītības nodrošināšanu bez specializācijas. Šāds kompetenču sadalījums varētu daļēji kompensēt pašreiz pastāvošo ne visai taisnīgo konkurenci starp Latvijas Universitāti un citām augstskolām, jo Latvijas Universitātē konkurss uz Tiesību zinātnes studiju programmām ir 2 un vairāk reizes lielāks nekā citās augstskolās un var droši paredzēt, ka Latvijas Universitātes absolventu izglītības kvalitāte būs augstāka. Šādos apstākļos daudz svarīgākas ir nevis augstskolu šaurās intereses, bet gan tādu apstākļu radīšana, kas ļautu jaunatnei realizēties ne tikai Rīgā, bet arī reģionos. Reģionam bez izglītotas jaunatnes nav nākotnes un progresa.

Secinājumi **Conclusions**

1. Pētījuma mērķis - izpētīt jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena ieviešanas argumentācijas pamatotību un lietderīgumu pēc autora viedokļa ir sasniegts. Autors nonāk pie secinājuma, ka ideja par vienoto jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmenu ir atbalstāma, jo tas sekmēs jurista profesijas kvalitāti daudzās sabiedrībai svarīgās jomās un nozarēs.
2. Jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena satura un metodoloģijas izstrāde ir jāsāk nevis ar empīriskiem pieņēmumiem un hipotēzēm, bet gan ar zinātniskiem un dziļiem pētījumiem visās jurista, juriskonsulta, jurista palīga darbības jomās valsts un pašvaldību iestādēs, pie komersantiem un citur, lai detalizēti noskaidrotu šīm profesijām nepieciešamo zināšanu, prasmju un attieksmju kopapjomu. Tikai pēc tam būs iespējams noteikt minēto profesiju nepieciešamību, vietu darba tirgū un hierarhiju.
3. Nepieciešama jurista, juriskonsulta, jurista palīga profesijas standarta pilnīga pārstrāde, kas tiktu balstīta un pamatota ar objektīviem zinātniskiem

pētījumiem, lai noteiktu skaidras un konkrētas prasības iepriekšminētajām prasībām.

4. Pašreizējās situācijas analīze Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā liecina, ka gandrīz visi Tiesību zinātnes maģistra studiju programmas absolventi ir iekļāvušies darba tirgū atbilstoši iegūtai izglītībai un kvalifikācijai. Tāpēc reģionālajās augstskolās ir nepieciešama Tiesību zinātnes studiju programmu saglabāšana, paredzot to specializāciju attiecīgā normatīvajā regulējumā un Jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena metodoloģijā.

Summary

The idea of a unified lawyer professional qualification examination is to be welcomed, as it will contribute to the quality of the legal profession in many public key areas and sectors.

Lawyer professional qualification exam content and methodology development must begin not with the empirical assumptions and hypotheses but with scientific and deep research in scope of lawyer, legal adviser, legal assistant within state and municipal authorities, in businesses and other places in order to find out the necessary knowledge, skills and attitudes for these professions. Only then it will be possible to determine the need of the profession, the job market and hierarchy.

Needed complete overhaul in lawyer, legal adviser, legal assistant professional standards which would be based on objective scientific research in order to establish clear and specific requirements.

Analysis of the current situation in Rezekne Technology Academy shows that almost all of Law Master's program graduates are integrated into the market in accordance with the education and profession. Therefore, the regional higher education institutions need a conservation of Law study programs, providing their specialization in the regulatory framework and the Lawyer professional qualification examination methodology.

Literatūra References

- Čepāne, I. (2016). *Izstrādāti tiesību aktu projekti valsts vienotā juristu kvalifikācijas eksāmena ieviešanai*. jūlijs 7, 2016. Retrieved from: <http://www.lsa.lv/?p=5960>
- Dimants, A. (2016). *Vienotais jurista kvalifikācijas eksāmens, cik tālu ir tikts*. 6.-7. lpp. Jurista vārds 26. Jūlijs 2016 /NR. 30 (933).
- Jurista vārds (2015). *Augstskolas ir gatavas idejai, bet ne nepārdomātiem eksperimentiem*. 17.-24, 21. lpp. Žurnāls Jurista vārds 21. Jūlijs 2015 /NR. 28 (880).
- LR Saeima (1998). Izglītības likums. „Latvijas Vēstnesis”, 343/344 (1404/1405), 17.11.1998., „Ziņotājs”, 24, 24.12.1998. Retrieved from: <http://likumi.lv/doc.php?id=50759> 1. pants
- LR Saeima (2000). *Valsts valodas likums*. Rīga. „Latvijas Vēstnesis”, 428/433 (1888/1893), 21.12.1999., „Ziņotājs”, 1, 13.01.2000. Retrieved from: <http://likumi.lv/doc.php?id=14740> 6.pants.

- Milovs, A. (2006). *Uzņēmējs: Iedzimtais būvniecības grēks nav izskausts*. Laikraksts Diena. 2006. g. 20. Jūlijs Retrieved from: <http://www.diena.lv/raksts/latvija/viedokli/uznemejs-iedzimtais-buvniecibas-greks-nav-izskausts-14148054>
- Ministru kabineta 2009. gada 7. jūlija noteikumi Nr. 733 *Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi*. „Latvijas Vēstnesis”, 110 (4096), 14.07.2009. Retrieved from: <http://likumi.lv/ta/id/194735-noteikumi-par-valsts-valodas-zinasanu-apjomu-un-valsts-valodas-prasmes-parbaudes-kartibu-profesionalo-un-amata-pienakumu-veiksa...> 1. pielikums.
- Ministru kabineta 2010. gada 18. maija noteikumi Nr. 461 *Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību*.: „Latvijas Vēstnesis”, 84 (4276), 28.05.2010. Rīgā (prot. Nr.25 33. §). Retrieved from: <http://likumi.lv/doc.php?id=210806>
- Ministru kabineta 26.08.2014. noteikumi Nr. 512 *Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu* /LV, 179 (5239), 11.09.2014. Retrieved from: <http://likumi.lv/ta/id/268761-noteikumi-par-otra-limena-profesionalas-augstakas-izglitibas-valsts-standartu> 23.punkts.
- RTA (2017). *Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas studiju virziena Tiesību zinātne pašnovērtējuma ziņojums par 2015/2016 gadu*. Retrieved from: http://www.ru.lv/pzs?action=create_pzs&record_id=14&way=17
- Tieslietu ministrija (2015). *Konceptuālā ziņojuma projekts par valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanu*. Retrieved from: https://www.tm.gov.lv/files/11.../2015/.../TMKonc_230315_JurEks.doc